

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

UPRAVLJANJA I RASPOLAGANJA NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA
U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NA
PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, srpanj 2019.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
UPRAVLJANJE I RASPOLAGANJE NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	5
Evidencije o nogometnim stadionima i igralištima	6
Normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima	15
Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima	16
Nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima	21
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I RASPOLAGANJA NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	23
OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/18-10/83
URBROJ: 613-09-19-76

Bjelovar, 16. srpnja 2019.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I RASPOLAGANJA
NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE
SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije (dalje u tekstu: Županija).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 3. prosinca 2018. do 16. srpnja 2019.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice) na području Županije u 2017. i 2018. U ovoj reviziji, pod pojmom nogometni stadioni i igrališta podrazumijevaju se sportske građevine s travnatim (prirodnim ili umjetnim) terenom za igranje tzv. velikog nogometa, duljine od 90 do 120 m i širine od 45 do 90 m, s gledalištem ili bez njega.

Revizijom je obuhvaćeno vođenje evidencija o nogometnim stadionima i igralištima, normativno uređenje upravljanja i raspolaganja, upravljanje i raspolaganje te nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

U svrhu ocjene učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti cjelovitost podataka lokalnih jedinica o nogometnim stadionima i igralištima
- provjeriti normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima
- provjeriti upravlja li se i raspoložuje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalne jedinice u skladu s propisima
- ocijeniti ekonomske i financijske učinke upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima
- ocijeniti efikasnost sustava unutarnjih kontrola pri upravljanju i raspolaganju nogometnim stadionima i igralištima.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, analizirana je pravna regulativa, podaci Središnjeg državnog ureda za šport, Hrvatskog olimpijskog odbora i Hrvatskog nogometnog saveza te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju upravljanje nogometnim stadionima i igralištima
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, planovi, odluke, ugovori i druga dokumentacija) u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena su obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti lokalnih jedinica u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- je li upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u 2017. i 2018. učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- imaju li lokalne jedinice cjelovite podatke o nogometnim stadionima i igralištima?
- jesu li lokalne jedinice normativno uredile upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima?
- upravljaju li i raspoložu lokalne jedinice nogometnim stadionima i igralištima pažnjom dobrog gospodara?
- jesu li lokalne jedinice uspostavile učinkovit sustav unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalnih jedinica na području Županije, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
1	2	3
1.	Evidencije o nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> o nogometni stadioni i igrališta su evidentirani u poslovnim knjigama i iskazana je njihova vrijednost o obavljen je godišnji popis imovine i obveza, popisom su obuhvaćeni svi nogometni stadioni i igrališta u vlasništvu lokalne jedinice te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom o ustrojen je registar imovine koji sadrži podatke bitne za upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima o podaci o nogometnim stadionima i igralištima u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama i registru imovine su usklađeni o u zemljišnim knjigama i katastru je upisano vlasništvo, odnosno posjed lokalne jedinice nad javnim nogometnim stadionima i igralištima o u slučajevima kada u zemljišnim knjigama i katastru nije upisano vlasništvo, odnosno posjed lokalne jedinice nad javnim nogometnim stadionima i igralištima, lokalna jedinica poduzima potrebne aktivnosti radi upisa vlasništva
2.	Normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> o utvrđen je način upravljanja i raspolaganja te izvještavanja o upravljanju i raspolaganju nogometnim stadionima i igralištima o primjenjuje se utvrđeni način upravljanja i korištenja te izvještavanja o upravljanju i raspolaganju nogometnim stadionima i igralištima o donesen je godišnji plan upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima o nogometni stadioni i igrališta su registrirani za domaća i međunarodna nogometna natjecanja

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
3.	Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> o nogometni stadioni i igrališta su privedeni svrsi, odnosno koriste se za predviđenu namjenu o lokalna jedinica ostvaruje prihode od korištenja nogometnih stadiona i igrališta (prodaja, zakup, najam, koncesija) o postupci prodaje i davanja u zakup, najam ili koncesiju provedeni su u skladu s propisima o rashodi ostvareni po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima izvršeni su namjenski o vodi se ažurna evidencija o ostvarenim prihodima i rashodima po osnovi upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima o analiziraju se i vrednuju učinci upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima te se poduzimaju mjere i aktivnosti s ciljem povećanja pozitivnih i smanjenja negativnih učinaka
4.	Nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima	<ul style="list-style-type: none"> o propisane su ovlasti i odgovornosti u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima o uređeni su načini postupanja, odnosno donesene su procedure u vezi s prodajom, davanjem u zakup ili najam i drugim oblicima upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, od donošenja odluka do evidentiranja u poslovnim knjigama i vrednovanja ostvarenih učinaka o unutarnjim revizijama su obuhvaćene aktivnosti i procesi u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima o unutarnja revizija je dala preporuke u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima o lokalna jedinica je postupila po preporukama unutarnje revizije.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **učinkovitim**, ako lokalne jedinice imaju cjelovite podatke o nogometnim stadionima i igralištima, ako su normativno uredile upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima, ako nogometnim stadionima i igralištima upravljaju i raspolažu pažnjom dobrog gospodara te ako je uspostavljen učinkovit sustav unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s evidentiranjem i vođenjem podataka o nogometnim stadionima i igralištima, normativnim uređenjem upravljanja i raspolaganja, upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te funkcioniranjem sustava unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su potrebna znatna poboljšanja u vezi s evidentiranjem i vođenjem podataka o nogometnim stadionima i igralištima, normativnim uređenjem upravljanja i raspolaganja, upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te funkcioniranjem sustava unutarnjih kontrola u svrhu praćenja upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima.

UPRAVLJANJE I RASPOLAGANJE NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Prema odredbama Zakona o sportu (Narodne novine 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16 -ispravak) (dalje u tekstu: Zakon), sportske djelatnosti su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, a razvoj sporta potiče se, između ostalog, izgradnjom i održavanjem sportskih građevina i financiranjem sporta sredstvima države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Sportskim građevinama smatraju se uređene i opremljene površine i građevine u kojima se provode sportske djelatnosti, a koje osim općih uvjeta propisanih posebnim propisima za te građevine zadovoljavaju i posebne uvjete, u skladu s odredbama Zakona. Javne sportske građevine su građevine u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se trajno koriste u izvođenju programa javnih potreba u sportu. Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđuju javne potrebe u sportu i za njihovo ostvarivanje osiguravaju financijska sredstva iz svojih proračuna. Jedna od javnih potreba u sportu za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu je poticanje planiranja i izgradnje sportskih građevina. Javne potrebe u sportu za koje se sredstva osiguravaju iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su programi, odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti koje obuhvaćaju, između ostalog, planiranje, izgradnju, održavanje i korištenje sportskih građevina značajnih za jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave. Upravljanje javnim sportskim građevinama može se povjeriti sportskim klubovima i savezima, sportskoj zajednici, ustanovama i trgovačkim društvima registriranim za obavljanje sportske djelatnosti upravljanja i održavanja sportskih građevina. Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, koja prethodno pribavlja mišljenje Nacionalnog vijeća za sport, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pripadajućih sportskih zajednica i odgovarajućih sportskih saveza donosi mrežu sportskih građevina kojom se određuje plan izgradnje, obnove, održavanja i upravljanja sportskim građevinama. Prema odredbi članka 98. Zakona, Vlada Republike Hrvatske bila je dužna prijedlog mreže sportskih građevina podnijeti Saboru u roku godine dana od stupanja Zakona na snagu, što nije učinila.

Prema podacima iz dokumenta pod nazivom Financiranje sporta u Republici Hrvatskoj s usporednim prikazom financiranja u Europskoj uniji koji je u studenome 2012., na zahtjev tadašnjeg ministarstva nadležnog za poslove sporta, izradio Institut za javne financije, od 2008. do 2011. su za kapitalna ulaganja u sportske građevine utrošena znatna javna sredstva (iz državnog proračuna preko 370 milijuna kn, a iz proračuna lokalnih jedinica milijardu kn), pri čemu treba uzeti u obzir da se na poziv za dostavu podataka odzvalo 60,0 % županija, 72,2 % gradova i 57,3 % općina, što znači da su izdvajanja iz proračuna lokalnih jedinica još i veća. Pri prikupljanju podataka od lokalnih jedinica uočeno je da veliki broj lokalnih jedinica nije procijenio vrijednost sportskih građevina u svom vlasništvu, a znatan broj nije raspolagao ni podacima o vlasništvu. Analiza prikupljenih podataka pokazala je da su osnovni kriteriji financiranja sporta na lokalnoj razini popularnost, masovnost i rasprostranjenost te se najviše sredstava, posebno na razini općina, izdvaja za nogomet.

Prema podacima Hrvatskog olimpijskog odbora i Hrvatskog nogometnog saveza za 2017., u nogometu je registrirano 128 274 sportaša u 1 559 nogometnih klubova, što čini 45,4 % svih sportaša i 22,4 % svih klubova u sustavu sporta u Republici Hrvatskoj. Prema podacima Nogometnog saveza Županije, koncem 2018. registrirano je ukupno 3 728 igrača u 59 nogometnih klubova, od čega su tri neaktivna.

Evidencije o nogometnim stadionima i igralištima

Nogometne stadione ili igrališta na svom području imaju sve (23) lokalne jedinice na području Županije.

U tablici broj 2 daju se podaci o broju i lokaciji nogometnih stadiona i igrališta na području Županije te o vlasništvu, prema stanju u zemljišnim knjigama koncem 2018.

Tablica broj 2

Podaci o broju i lokaciji nogometnih stadiona i igrališta na području Županije te o vlasništvu, prema stanju u zemljišnim knjigama koncem 2018.

Redni broj	Lokalna jedinica	Nogometni stadion ili igralište		
		Naziv	Lokacija	Vlasništvo prema stanju u zemljišnim knjigama
	1	2	3	4
1.	Grad Bjelovar	Gradski stadion Bjelovar	Bjelovar	Grad Bjelovar
2.		Brdo, Ždralovi	Ždralovi	Grad Bjelovar i pravna osoba
3.		Obrovnica	Obrovnica	Grad Bjelovar
4.		Galovac	Galovac	Grad Bjelovar, Republika Hrvatska i Hrvatske vode
5.		Klokočevac	Klokočevac	Grad Bjelovar
6.		Zvijerci	Bjelovar	Grad Bjelovar
7.		Brezovac	Brezovac	Grad Bjelovar
8.		Gudovac	Gudovac	Grad Bjelovar i Pravoslavna srpska crkva
9.		Rajić	Rajić	Grad Bjelovar
10.		Veliko Korenovo	Veliko Korenovo	Republika Hrvatska i NK Korenovo
11.	Grad Čazma	Čazma	Čazma	Grad Čazma
12.		Gornji Draganac	Draganac	Grad Čazma
13.		Dapci	Dapci	NK Dapci i društveno vlasništvo
14.	Grad Daruvar	Daruvar	Daruvar	Grad Daruvar
15.	Grad Garešnica	Garešnica	Garešnica	Grad Garešnica
16.		Kaniška Iva	Kaniška Iva	Grad Garešnica
17.		Kapelica	Kapelica	Grad Garešnica
18.		Velika Bršljanica	Veliko Vukovje	Grad Garešnica
19.		Dišnik	Dišnik	Grad Garešnica
20.		Trnovitički Popovac	Trnovitički Popovac	Grad Garešnica
21.		Mali Pašijan	Veliki Pašijan	Grad Garešnica
22.		Uljanik	Uljanik	Grad Garešnica
23.		Tomašica	Tomašica	društveno vlasništvo
24.	Hrastovac	Hrastovac	pravna osoba, osnovna škola i fizička osoba	

Redni broj	Lokalna jedinica	Nogometni stadion ili igralište		
		Naziv	Lokacija	Vlasništvo prema stanju u zemljišnim knjigama
	1	2	3	4
25.		Veliko Vukovje	Veliko Vukovje	Grad Garešnica
26.		Garešnički Brestovac	Garešnički Brestovac	Grad Garešnica
27.	Grad Grubišno Polje	Veliki Zdenci	Veliki Zdenci	Grad Grubišno Polje
28.		Grubišno Polje	Grubišno Polje	Grad Grubišno Polje
29.	Općina Berek	Berek	Berek	Osnovna škola Berek
30.	Općina Dežanovac	Dežanovac	Dežanovac	Republika Hrvatska
31.		Gornji Srđani	Gornji Srđani	Republika Hrvatska
32.		Sokolovac	Sokolovac	društveno vlasništvo i NK Sokol
33.	Općina Đulovac	Đulovac	Đulovac	Općina Đulovac
34.		Vrijeska	Vrijeska	Općina Đulovac
35.		Veliki Bastaji	Veliki Bastaji	Općina Đulovac
36.	Općina Hercegovac	Hercegovac	Hercegovac	Općina Hercegovac
37.		Palešnik	Palešnik	Općina Hercegovac i općenarodna imovina
38.	Općina Ivanska	Donja Petrička	Donja Petrička	Republika Hrvatska
39.		Utiskani	Utiskani	općenarodna imovina i Šumarija Ivanska
40.	Općina Kapela	Kapela	Kapela	NK Bilogora
41.	Općina Končanica	Končanica	Končanica	Republika Hrvatska
42.		Daruvarski Brestovac	Daruvarski Brestovac	NK Mladost
43.		Imsovac	Imsovac	NK Imsovac i fizičke osobe
44.		Šuplja Lipa-Dioš	Šuplja Lipa-Dioš	Hrvatska selezijanska provincija
45.	Općina Nova Rača	Nova Rača	Nova Rača	Općina Nova Rača
46.		Bedenik	Bedenik	Republika Hrvatska i fizičke osobe
47.		Kozarevac Račanski	Kozarevac Račanski	Općina Nova Rača
48.		Orlovac	Orlovac	Općina Nova Rača
49.		Sasovac	Sasovac	Općina Nova Rača
50.		Slavinska Kovačica	Slavinska Kovačica	Općina Nova Rača
51.		Nevinac I	Nevinac	Općina Nova Rača
52.		Nevinac II	Nevinac	Općina Nova Rača
53.		Međurača	Međurača	Općina Nova Rača
54.	Općina Rovišće	Križevačka cesta	Predavac	Republika Hrvatska
55.		Tuk	Rovišće	NK Tosk
56.		Rovišće	Rovišće	Općina Rovišće
57.		Brana Predavac	Predavac	Općina Rovišće
58.		Podgorci	Podgorci	fizička osoba

Redni broj	Lokalna jedinica	Nogometni stadion ili igralište		
		Naziv	Lokacija	Vlasništvo prema stanju u zemljišnim knjigama
	1	2	3	4
59.		Skucani	Novi Skucani	NK Skok
60.	Općina Severin	Severin	Severin	Općina Severin
61.	Općina Sirač	Sirač	Sirač	Općina Sirač
62.	Općina Šandrovac	Šandrovac	Šandrovac	Općina Šandrovac, Hrvatske vode i fizičke osobe
63.	Općina Štefanje	Narta	Narta	NK Polet
64.	Općina Velika Pisanica	Velika Pisanica	Velika Pisanica	Općina Velika Pisanica i Republika Hrvatska
65.	Općina Velika Trnovitica	Velika Trnovitica	Velika Trnovitica	Republika Hrvatska, osnovna škola i društveno vlasništvo
66.		Nova Ploščica	Nova Ploščica	Republika Hrvatska, osnovna škola i društveno vlasništvo
67.	Općina Veliki Grđevac	Veliki Grđevac	Veliki Grđevac	Općina Veliki Grđevac
68.	Općina Veliko Trojstvo	Veliko Trojstvo	Veliko Trojstvo	Općina Veliko Trojstvo
69.		Ćurlovac	Ćurlovac	Republika Hrvatska
70.	Općina Zrinski Topolovac	Domankuš	Zrinski Topolovac	Republika Hrvatska, fizička osoba i društveno vlasništvo

Izvor podataka: lokalne jedinice te preglednici zemljišnih knjiga i katastarskih podataka (<http://www.uredjenazemlja.hr/>)

Prema podacima lokalnih jedinica, na području Županije je koncem 2018. bilo 70 nogometnih stadiona i igrališta, od čega je 45 stadiona i igrališta u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica (39 vlasništvo, šest suvlasništvo s drugim pravnim i fizičkim osobama), a 25 stadiona i igrališta je u vlasništvu drugih pravnih osoba.

Nogometne stadione i igrališta koncem 2018. u vlasništvu ili suvlasništvu ima 15 lokalnih jedinica, a osam lokalnih jedinica nema u vlasništvu ili suvlasništvu nogometnih stadiona i igrališta na svom području nego su nogometni stadioni i igrališta u vlasništvu drugih pravnih ili fizičkih osoba (općine Berek, Dežanovac, Ivanska, Kapela, Končanica, Štefanje, Velika Trnovitica i Zrinski Topolovac).

Međutim, na području pet općina Dežanovac, Ivanska, Končanica, Velika Trnovitica i Zrinski Topolovac nalaze se stadioni i igrališta koja su u vlasništvu ili suvlasništvu Republike Hrvatske ili se vode kao općenarodna imovina ili društveno vlasništvo, dok su na području u tri općine (Berek, Kapela i Štefanje) igrališta u vlasništvu drugih pravnih ili fizičkih osoba.

U vlasništvu ili suvlasništvu Republike Hrvatske je 13 nogometnih stadiona i igrališta (šest u vlasništvu, sedam u suvlasništvu s drugim pravnim i fizičkim osobama), a sedam su društveno vlasništvo ili suvlasništvo (jedno društveno vlasništvo, a šest suvlasništvo s drugim pravnim osobama).

Prema odredbi članka 362. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 137/99 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 22/00 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst i 94/17), smatra se da su vlasništvo Republike Hrvatske sve stvari iz društvenog vlasništva na području Republike Hrvatske glede kojih nije utvrđeno u čijem su vlasništvu. Prema odredbi članka 70. Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18 i 112/18, do lipnja 2018. na snazi je bio Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13, 130/14, 18/16 i 89/17)), nekretnine koje su u zemljišnim knjigama upisane kao vlasništvo Republike Hrvatske i koje su se na dan 1. siječnja 2017. koristile kao sportska igrališta, temeljem istog Zakona upisat će se u vlasništvo jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave na čijem području se nalaze, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su do 31. prosinca 2019. dostaviti nadležnom ministarstvu zahtjev za izdavanje isprave podobne za upis prava vlasništva te provesti sve pripremne i provedbene postupke uključujući i formiranje građevinskih čestica radi upisa vlasništva. Postupak izdavanja isprava podobnih za upis prava vlasništva uređen je Odlukom o postupku izdavanja isprava podobnih za upis prava vlasništva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i ustanova, koju je u srpnju 2018. donio ministar državne imovine.

Pojedina nogometna igrališta (13) su u vlasništvu Republike Hrvatske ili suvlasništvu Republike Hrvatske i drugih pravnih ili fizičkih osoba, a nalaze se na području grada Bjelovar (Galovac i Veliko Korenovo) te općine Dežanovac (Dežanovac i Gornji Srđani), Ivanska (Donja Petrička), Končanica (Končanica), Nova Rača (Bedenik), Rovišće (Križevačka cesta), Velika Pisanica (Velika Pisanica), Velika Trnovitica (Velika Trnovitica i Nova Ploščica), Veliko Trojstvo (Ćurlovac) i Zrinski Topolovac (Domankuš).

Neki nogometni stadioni i igrališta u zemljišnim knjigama upisana su kao općenarodna imovina ili društveno vlasništvo ili suvlasništvo (sedam) u gradovima Čazmi (Dapci) i Garešnica (Tomašica) te općinama Dežanovac (Sokolovac), Ivanska (Utiskani), Velika Trnovitica (Velika Trnovitica i Nova Ploščica) i Zrinski Topolovac (Domankuš).

Državni ured za reviziju predlaže, spomenutim lokalnim jedinicama, u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske poduzeti aktivnosti radi upisa vlasništva nad nogometnim igralištima, prema odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom.

Najveći broj nogometnih stadiona i igrališta nalazi se na području gradova Garešnica (12) i Bjelovar (deset) te općina Nova Rača (devet) i Rovišće (šest).

Na području grada Garešnica nalazi se 12 nogometnih stadiona i igrališta od čega deset u vlasništvu, jedno u društvenom vlasništvu i jedno u suvlasništvu osnovne škole, pravne i fizičke osobe.

Na području grada Bjelovara nalazi se deset nogometnih stadiona i igrališta od čega šest u vlasništvu, tri u suvlasništvu (dva s pravnim osobama i jedno s Republikom Hrvatskom) te jedno igralište koje je u suvlasništvu Republike Hrvatske i nogometnog kluba. Na području općine Nova Rača nalazi se devet nogometnih stadiona i igrališta od čega ih je osam u vlasništvu, a jedno u suvlasništvu Republike Hrvatske i fizičke osobe. Na području općine Rovišće nalazi se šest nogometnih stadiona i igrališta od čega su dva u vlasništvu, jedno u vlasništvu Republike Hrvatske, dva u vlasništvu nogometnih klubova, a jedno u vlasništvu fizičke osobe s kojom se vodi sudski spor o vlasništvu.

Slika 1: Nogometno igralište Dežanovac (koristi NK Dinamo Dežanovac)

Izvor: Državni ured za reviziju

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18), proračunsko računovodstvo se temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana, koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine, po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. Zgrade i drugi građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta tada se ukupna vrijednost evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti). Imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti), odnosno po procijenjenoj vrijednosti.

Vrijednost dugotrajne imovine, osim zemljišta i još nekih propisanih oblika imovine, ispravlja se (otpisuje) po propisanim prosječnim godišnjim stopama linearnom metodom. Prema navedenom Pravilniku, izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije te, između ostalog, mogu sadržavati i tuđu imovinu dobivenu na korištenje. Također, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u glavnoj knjizi sa stanjem utvrđenim popisom.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti nogometnih stadiona i igrališta u vlasništvu lokalnih jedinica na području Županije, iskazani u analitičkim knjigovodstvima lokalnih jedinica koncem 2017.

Tablica broj 3

Podaci o vrijednosti nogometnih stadiona ili igrališta u vlasništvu lokalnih jedinica na području Županije koncem 2017.

u kn

Redni broj	Lokalna jedinica	Naziv nogometnog stadiona ili igrališta	Vrijednost nogometnog stadiona ili igrališta		
			Nabavna	Otpisana	Sadašnja
	1	2	3	4	5
1.	Grad Bjelovar	Gradski stadion Bjelovar	138.414,00	53.641,00	84.773,00
2.		Brdo, Ždralovi	-	-	-
3.		Obrovnica	-	-	-
4.		Galovac	-	-	-
5.		Klokočevac	-	-	-
6.		Zvijerci	-	-	-
7.		Brezovac	409.087,00	180.096,00	228.991,00
8.		Gudovac	-	-	-
9.		Rajić	5.000,00	1.979,00	3.021,00
10.	Grad Čazma	Čazma	2.379.671,00	335.485,00	2.044.186,00
11.		Gornji Draganac	-	-	-
12.	Grad Daruvar	Daruvar	4.066.362,00	6.563,00	4.059.799,00
13.	Grad Garešnica	Garešnica	494.633,00	853,00	493.780,00
14.		Kaniška Iva	101.446,00	4.824,00	96.622,00
15.		Kapelica	-	-	-
16.		Velika Bršljanica	-	-	-
17.		Dišnik	18.842,00	0,00	18.842,00
18.		Trnovitički Popovac	-	-	-
19.		Mali Pašijan	-	-	-
20.		Uljanik	-	-	-
21.		Veliko Vukovje	-	-	-
22.		Garešnički Brestovac	31.723,00	573,00	31.150,00
23.	Grad Grubišno Polje	Veliki Zdenci	54.953,00	0,00	54.953,00
24.		Grubišno Polje	331.703,00	12.503,00	319.200,00
25.	Općina Đulovac	Đulovac	-	-	-
26.		Vrijeska	-	-	-
27.		Veliki Bastaji	-	-	-
28.	Općina Hercegovac	Hercegovac	-	-	-
29.		Palešnik	-	-	-
30.	Općina Nova Rača	Nova Rača	-	-	-
31.		Kozarevac Račanski	-	-	-
32.		Orlovac	-	-	-
33.		Sasovac	-	-	-
34.		Slavinska Kovačica	-	-	-
35.		Nevinac I	-	-	-
36.		Nevinac II	-	-	-
37.		Međurača	-	-	-
38.	Općina Rovišće	Rovišće	1,00	0,00	1,00
39.		Brana Predavac	423.031,00	0,00	423.031,00
40.	Općina Severin	Severin	-	-	-
41.	Općina Sirač	Sirač	236.552,00	121.081,00	115.471,00

Redni broj	Lokalna jedinica	Naziv nogometnog stadiona ili igrališta	Vrijednost nogometnog stadiona ili igrališta		
			Nabavna	Otpisana	Sadašnja
	1	2	3	4	5
42.	Općina Šandrovac	Šandrovac	149.058,00	33.008,00	116.050,00
43.	Općina Velika Pisanica	Velika Pisanica	-	-	-
44.	Općina Veliki Grđevac	Veliki Grđevac	0,00	0,00	0,00
45.	Općina Veliko Trojstvo	Veliko Trojstvo	551.175,00	4.561,00	546.614,00
Ukupno			9.391.651,00	755.167,00	8.636.484,00

Izvor podataka: lokalne jedinice

Prema podacima lokalnih jedinica, od 45 nogometnih stadiona i igrališta u njihovom vlasništvu ili suvlasništvu, u analitičkim knjigovodstvima su iskazani podaci o vrijednosti za 17 (od čega jedno u vrijednosti 1,00 kn u Općini Rovišće, a jedno u vrijednosti 0,00 kn u Općini Veliki Grđevac) dok 28 nogometnih stadiona i igrališta nije evidentirano u poslovnim knjigama.

Osim toga, pojedine lokalne jedinice koje su poslovnim knjigama iskazale vrijednost nogometnih stadiona i igrališta najčešće su zbirno evidentirale vrijednost zemljišta (koje se ne otpisuje) i objekata, a načini utvrđivanja vrijednosti su različiti (procjena ovlaštenog procjenitelja, procjena povjerenstava ili visina uloženi sredstava u rekonstrukciju svlačionica i pratećih objekata, adaptaciju tribina te nabavu rasvjete, stolica, opreme i sitnog inventara).

Vrijednost za 28 nogometnih stadiona i igrališta u poslovnim knjigama koncem 2017. nisu iskazali gradovi Bjelovar za šest (Brdo Ždralovi, Obrovica, Galovac, Klokočevac, Zvijerci, Gudovac), Čazma za jedno (Gornji Draganac) i Garešnica za šest (Kapelica, Velika Bršljanica, Trnovitički Popovac, Mali Pašijan, Uljanik, Veliko Vukovje) te općine Đulovac za tri (Đulovac, Vrijeska, Veliki Bastaji), Hercegovac za dva (Hercegovac, Palešnik), Nova Rača za osam (Nova Rača, Kozarevac Račanski, Orlovac, Sasovac, Slavinska Kovačica, Nevinac I, Nevinac II, Međurača), Severin za jedno (Severin) i Velika Pisanica za jedno (Velika Pisanica).

Sve lokalne jedinice koje u vlasništvu ili suvlasništvu imaju nogometne stadione i igrališta provele su popis imovine koncem 2017., ali vrijednost nogometnih stadiona i igrališta nije posebno naveden.

Državni ured za reviziju nalaže voditi analitičko knjigovodstvo nogometnih stadiona i igrališta po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima te nalaže svim lokalnim jedinicama na kraju svake poslovne godine popisati nogometne stadione i igrališta, navesti njihove pojedinačne vrijednosti i uskladiti stanje u glavnoj knjizi sa stanjem utvrđenim popisom, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Slika 2: Nogometno igralište Brdo Ždralovi (koristi NK Mladost Ždralovi)

Izvor: Državni ured za reviziju

Zakonom o upravljanju državnom imovinom propisana je obveza ustrojavanja registra državne imovine, a Uredbom o registru državne imovine (Narodne novine 55/11) način uspostave, sadržaj, oblik i način vođenja registra državne imovine. Prema navedenoj Uredbi, registar sadrži popis nekretnina čiji je vlasnik, suvlasnik ili zajednički vlasnik, odnosno izvanknjižni vlasnik Republika Hrvatska, odnosno zavodi i druge pravne osobe kojih je osnivač Republika Hrvatska.

Popis nekretnina treba sadržavati podatke koji se odnose na: broj zemljišnoknjižne čestice nekretnine, broj zemljišnoknjižnog uloška u koji je nekretnina upisana te broj poduloška ako postoji, naziv katastarske općine gdje se zemljišnoknjižna čestica nalazi, površinu zemljišnoknjižne čestice, kulturu zemljišnoknjižne čestice, vrstu vlasništva na nekretnini (isključivo vlasništvo, suvlasništvo, zajedničko vlasništvo ili izvanknjižno vlasništvo, udio u vlasništvu u slučaju suvlasništva ili zajedničkog vlasništva, drugi suvlasnici ili zajednički vlasnici u slučaju suvlasništva ili zajedničkog vlasništva), titulara vlasništva, podatke o teretima na nekretnini, podatke o sudskim sporovima koji se vode vezano za nekretninu, broj posjedovnog lista, broj katastarske čestice iz posjedovnog lista, naziv katastarske općine iz posjedovnog lista, površinu katastarske čestice iz posjedovnog lista, nositelja prava i udio, broj katastarskog plana i katastarski plan za katastarsku česticu, adresu katastarske čestice, prostorno-plansku namjenu nekretnine i prostorni plan, korisnika nekretnine i pravnu osnovu korištenja nekretnine, vrijednost nekretnine te druge podatke.

U Strategiji upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske od 2013. do 2017. je navedeno da je u upravljanju i raspolaganju imovinom potrebno uspostaviti jednaka pravila postupanja koja vrijede za tijela državne uprave i za nadležna tijela u lokalnim jedinicama. Skreće se pozornost na Zakon o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 112/18), koji je stupio na snagu u prosincu 2018., kojim se uređuje vođenje Središnjeg registra državne imovine, ciljevi vođenja Središnjeg registra, podaci koji se prikupljaju i evidentiraju u Središnjem registru, obveznici dostave i unosa podataka u Središnji registar te druga pitanja u vezi sa Središnjim registrom državne imovine.

Prema podacima lokalnih jedinica, koncem 2018., registra imovine ustrojilo je deset lokalnih jedinica (gradovi Bjelovar, Daruvar i Garešnica te općine Berek, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Nova Rača, Sirač i Šandrovac), a 13 lokalnih jedinica registar imovine nije ustrojilo (gradovi Čazma i Grubišno Polje te općine Dežanovac, Kapela, Končanica, Rovišće, Severin, Štefanje, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac). Većina ustrojenih registara imovine ne sadrži sve podatke predviđene Uredbom o registru državne imovine, podaci su predviđeni za upis, ali nisu upisani ili ih lokalne jedinice dopunjuju propisanim podacima.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti registre imovine, a svim lokalnim jedinicama na području Županije nogometne stadione i igrališta u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica upisati u registre imovine te u registrima navesti sve podatke propisane Uredbom o registru državne imovine, programski ih povezati s drugim evidencijama (glavna knjiga, analitičke evidencije i druge pomoćne evidencije) te usklađivati podatke o nogometnim stadionima i igralištima iz registra imovine s podacima iz poslovnih knjiga.

Slika 3: Nogometno igralište Grubišno Polje (koristi NK Bilogora 91)

Izvor: Državni ured za reviziju

Slika 4: Nogometno igralište Brana Predavac (koristi NK Dinamo Predavac)

Izvor: Državni ured za reviziju

Normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima

Lokalne jedinice, u propisanim okvirima, samostalno određuju pravila i procedure upravljanja i raspolaganja vlastitom imovinom, odnosno nogometnim stadionima i igralištima. Način, ovlasti, procedure i kriteriji za upravljanje i raspolaganje mogu se utvrditi unutarnjim aktima.

Lokalne jedinice na području Županije, koje u vlasništvu imaju nogometne stadione i igrališta (gradovi Bjelovar i Grubišno Polje te općine Hercegovac i Šandrovac) donijele su akte o načinu upravljanja sportskim građevinama, odnosno nogometnim stadionima i igralištima.

Sve lokalne jedinice koje u vlasništvu ili suvlasništvu imaju nogometne stadione i igrališta dale su ih nogometnim klubovima na korištenje na temelju odluka ili zaključenih ugovora o korištenju, osim Grada Garešnica za sedam nogometnih stadiona i igrališta (Kaniška Iva, Kapelica, Velika Bršljanica, Dišnik, Mali Pašijan, Veliko Vukovje, Garešnički Brestovac) i Općine Velika Pisanica za jedno igralište (Velika Pisanica).

Ugovorima o korištenju nogometnih stadiona i igrališta potrebno je između ostaloga, utvrditi međusobna prava i obveze lokalne jedinice i nogometnog kluba koje ih koriste u pogledu poduzimanja aktivnosti s ciljem očuvanja i unaprjeđenja funkcionalnosti i estetske vrijednosti nogometnih stadiona i igrališta.

Državni ured za reviziju nalaže kod davanja nogometnih stadiona i igrališta na upravljanje i korištenje nogometnim klubovima, utvrditi međusobna prava i obveze lokalne jedinice i nogometnog kluba u pogledu poduzimanja aktivnosti s ciljem očuvanja i unaprjeđenja funkcionalnosti i estetske vrijednosti nogometnih stadiona i igrališta.

Kako bi se sportašima, gledateljima i predstavnicima medija osigurali funkcionalni i sigurni nogometni stadioni i igrališta, nacionalni i županijski nogometni savezi provode sustav registracije igrališta za međunarodne utakmice, utakmice u prvoj, drugoj i trećoj Hrvatskoj nogometnoj ligi i Hrvatskoj nogometnoj ligi za žene te za utakmice nižih stupnjeva natjecanja (međužupanijske i županijske nogometne lige). Jedan od važnih ciljeva sustava registracije je prilagodba nogometne infrastrukture zahtjevima sportaša, gledatelja i predstavnika medija. U tu svrhu su utvrđeni infrastrukturni kriteriji koje stadioni i igrališta moraju zadovoljavati kako bi mogli biti registrirani za određeno natjecanje, a registracija se obavlja na temelju izvješća posebnog povjerenstva za pregled igrališta koje imenuje nogometno tijelo nadležno za registraciju igrališta.

Prema podacima lokalnih jedinica (ili nadležnog nogometnog saveza), na području Županije dva nogometna stadiona i igrališta (Gradski stadion Bjelovar i Brdo Ždralovi) koriste se za odigravanje utakmica III Hrvatske nogometne lige, a ostala se koriste za niže kategorije natjecanja (međužupanijsku i županijsku nogometnu ligu).

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima

Pojmovi upravljanja i raspolaganja nekretninama definirani su Zakonom o upravljanju državnom imovinom i Strategijom upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske od 2013. do 2017. Prema Strategiji, načela upravljanja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (načelo javnosti, predvidljivosti, učinkovitosti i odgovornosti) treba dosljedno i u cijelosti primjenjivati i na imovinu lokalnih jedinica.

Upravljanje nekretninama odnosi se na provedbu postupaka potrebnih za upravljanje nekretninama, sudjelovanje u oblikovanju prijedloga prostornih rješenja za nekretnine, tekućeg i investicijskog održavanja nekretnina, reguliranje vlasničkopravnog statusa nekretnine, ustupanje nekretnina na korištenje ustanovama i pravnim osobama za obavljanje poslova od javnog interesa te obavljanje drugih aktivnosti i poslova u skladu s propisima koji uređuju vlasništvo i druga stvarna prava.

Raspolaganje nekretninama predstavlja prodaju, davanje u zakup ili najam, osnivanje prava građenja i dokapitalizaciju trgovačkih društava unošenjem nekretnina u temeljni kapital trgovačkih društava, darovanje, zamjenu, osnivanje založnog prava na nekretnini, osnivanje prava služnosti na nekretnini, razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina, zajedničku izgradnju ili financiranje izgradnje i druge načine raspolaganja.

Upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima podrazumijeva pronalaženje optimalnih rješenja koja će dugoročno očuvati stadione i igrališta i generirati zadovoljavanje javnih potreba u sportu, odnosno nogometu.

Prema podacima lokalnih jedinica, nogometni stadioni i igrališta dani su na korištenje nogometnim klubovima, kao sportskim udrugama građana, s ciljem poticanja i promicanja nogometa te uključivanja građana, osobito djece i mladeži, u bavljenje nogometom.

Prema podacima Nogometnog saveza Županije koncem 2018., na području Županije koristi se 55 stadiona i igrališta, a koristi ih 56 nogometnih klubova (jedan nogometni klub NK Hajduk Lipovo Brdo nema na korištenju igralište) u kojima je registrirano 3 639 igrača (1 745 seniora i 1 894 igrača u mlađim dobnim kategorijama).

U tablici broj 4 daju se podaci o nogometnom stadionu i igralištu, nogometnom klubu i broju sportaša koji koriste nogometni stadion i igralište u vlasništvu lokalnih jedinica na području Županije koncem 2018.

Tablica broj 4

Podaci o nogometnim stadionima i igralištima, nogometnim klubovima, broju sportaša koji koriste nogometnih stadiona i igrališta u vlasništvu lokalnih jedinica na području Županije koncem 2018.

Redni broj	Lokalna jedinica	Nogometni stadion i igralište	Nogometni klub	Broj sportaša		
				Seniori	Mlađe dobne kategorije	Ukupno
	1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	Grad Bjelovar	Gradski stadion Bjelovar	NK Bjelovar i drugi sportski klubovi	29	216	245
2.		Brdo Ždralovi	NK Mladost	17	172	189
3.		Obrovnica	NK Signal	25	0	25
4.		Galovac	NK Galovac	28	0	28
5.		Klokočevac	NK Croatia	33	35	68
6.		Zvijerci	NK Zvijerci	35	0	35
7.		Brezovac	NK BŠK Brezovac	32	85	117
8.		Gudovac	NK Lasta	33	66	99
9.		Rajić	-	-	-	-
10.	Grad Čazma	Čazma	NK Čazma	19	81	100
11.		Gornji Draganac	NK Draganac	35	40	75
12.	Grad Daruvar	Daruvar	NK Daruvar	20	126	146
13.	Grad Garešnica	Garešnica	NK Garić	50	123	173
14.		Kaniška Iva	NK Ribar	26	0	26
15.		Kapelica	NK Vihor	19	0	19
16.		Velika Bršljanica	NK Bršljanica	23	0	23
17.		Dišnik	NK Dišnik	33	0	33
18.		Trnovitički Popovac	-	-	-	-
19.		Mali Pašijan	NK Junak	28	0	28
20.		Uljanik	-	-	-	-
21.		Veliko Vukovje	NK Radnički	35	0	35
22.		Garešnički Brestovac	NK Brestovac	32	22	54
23.	Grad Grubišno Polje	Veliki Zdenci	NK Zdenka 91	27	40	67
24.		Grubišno Polje	NK Bilogora 91	40	58	98
25.	Općina Đulovac	Đulovac	NK Tomislav	33	0	33
26.		Vrijeska	-	-	-	-
27.		Veliki Bastaji	-	-	-	-
28.	Općina Hercegovac	Hercegovac	NK Hajduk	56	50	106
29.		Palešnik	NK Lasta	30	0	30

Redni broj	Lokalna jedinica	Nogometni stadion i igralište	Nogometni klub	Broj sportaša		
				Seniori	Mlađe dobne kategorije	Ukupno
	1	2	3	4	5	6 (4+5)
30.	Općina Nova Rača	Nova Rača	NK Trnski	23	69	92
31.		Kozarevac Račanski	-	-	-	-
32.		Orlovac	-	-	-	-
33.		Sasovac	-	-	-	-
34.		Slavinska Kovačica	-	-	-	-
35.		Nevinac I	-	-	-	-
36.		Nevinac II	-	-	-	-
37.		Međurača	-	-	-	-
38.	Općina Rovišće	Rovišće	HNK Rovišće	38	87	125
39.		Brana Predavac	NK Dinamo	48	66	114
40.	Općina Severin	Severin	-	-	-	
41.	Općina Sirač	Sirač	NK Kamen	39	38	77
42.	Općina Šandrovac	Šandrovac	ONK Šandrovac	35	0	35
43.	Velika Pisanica	Velika Pisanica	NK Bilo	30	62	92
44.	Općina Veliki Grđevac	Veliki Grđevac	NK Gordowa	34	57	91
45.	Općina Veliko Trojstvo	Veliko Trojstvo	NK Bilogorac	38	76	114
Ukupno				1 023	1 569	2 592

Izvor podataka: jedinice lokalne samouprave i Nogometni savez Županije

Od 45 nogometna stadiona i igrališta koji su u vlasništvu lokalnih jedinica na području Županije koncem 2018. ne koristi ih se 13, a koriste se 32 nogometna stadiona i igrališta. U nogometnim klubovima koji koriste nogometne stadione i igrališta čiji su vlasnici lokalne jedinice prema podacima Nogometnog saveza Županije koncem 2018. registrirana su 2 592 igrača (1 023 seniora i 1 569 igrača u mlađim kategorijama) što je 71,2 % ukupno registriranih igrača.

S obzirom na to da nogometne stadione i igrališta koristi znatan broj sportaša svih dobnih kategorija proizlazi da su lokalne jedinice, davanjem nogometnih stadiona i igrališta na korištenje nogometnim klubovima, u određenoj mjeri ostvarile ciljeve koji se odnose na poticanje i promicanje nogometa te uključivanje građana, osobito djece i mladeži, u bavljenje nogometom.

Grad Bjelovar je Gradski stadion Bjelovar (prema odluci gradskog poglavarstva iz 2009.) povjerio na upravljanje Gradskom poduzeću za upravljanje sportskim objektima Bjelovar kao i neke druge sportske objekte (Školsko sportsku dvoranu, Sokolanu I i Sokolanu II). Navedeno društvo je sa Športskom zajednicom Grada Bjelovara u siječnju 2018. zaključilo godišnji ugovor o zakupu objekata uz ugovorenu godišnju zakupninu u iznosu 1.160.000,00 kn koja se plaća u 12 mjesečnih rata, a prema kojem se korištenje Gradskog stadiona Bjelovar povjerava NK Bjelovar, Atletskom klubu Bjelovar i Klubu američkog nogometa Greenhorns.

Ostala nogometna igrališta u vlasništvu Grada Bjelovara dana su na temelju zaključenih ugovora nogometnim klubovima na upravljanje i korištenje bez naknade uz obvezu da iz vlastitih sredstava podmiruju režijske troškove, komunalne usluge i troškove redovnog održavanja.

Općina Đulovac ugovorom je utvrdila naknadu za korištenje nogometnog igrališta uz naknadu 18,00 kn mjesečno, općina Sirač 100,00 kn mjesečno, a druge lokalne jedinice nogometnim klubovima dale su nogometne stadione i igrališta na korištenje bez naknade.

Prema podacima lokalnih jedinica, u sastavu nogometnih stadiona i igrališta u vlasništvu lokalnih jedinica nema poslovnih prostora pogodnih za davanje u zakup ili najam te u 2017. i 2018. nisu ostvarile prihode od upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima.

Rashode za tekuće održavanje nogometnim stadionima i igralištima u 2017. i 2018., ostvarile su općine Sirač u iznosu 40.226,00 kn (za režijske troškove, rashode za košnju i druge sitne troškove održavanja) i Veliko Trojstvo u iznosu 296.640,00 kn (najvećim dijelom za energetska obnovu sportsko poslovnog objekta uz igralište u 2017. u iznosu 269.773,00 kn, te režijske troškove).

Slika 5: Nogometno igralište Veliko Trojstvo (koristi NK Bilogorac)

Izvor: Državni ured za reviziju

Druge lokalne jedinice ne evidentiraju rashode za održavanje nogometnih stadiona i igrališta jer je odlukama ili ugovorima utvrđeno da korisnici sami brinu o održavanju i režijskim troškovima.

Lokalne jedinice klubovima daju sredstva po programima javnih potreba u sportu putem sportskih zajednica i tekućih pomoći o čijem trošenju klubovi izvještavaju davatelje sredstava (lokalne jedinice).

Rashode za kapitalna ulaganja u nogometne stadione i igrališta u razdoblju za 2017. i 2018. lokalne jedinice na području Županije nisu ostvarile, osim Grada Bjelovara.

Grad Bjelovar 2017. donio je odluku o izgradnji novog stadiona na prostoru Gradskog stadiona Bjelovar te je do konca 2018. utrošeno 680.506,00 kn, a rashodi se odnose na izradu idejnog rješenja, geodetske projekte, glavni projekt i drugu projektnu dokumentaciju (pojedinačno manje od 200.000,00 kn) za pripremu izgradnje.

Slika 6: Gradski stadion Bjelovar (koristi NK Bjelovar)

Izvor: Državni ured za reviziju

Prema prikupljenim podacima, lokalne jedinice na području Županije, koje u vlasništvu ili suvlasništvu imaju nogometne stadione i igrališta, provode aktivnosti u vezi s upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta, financiraju režijske troškove, troškove tekućeg održavanja i kapitalnih ulaganja te brinu o očuvanju nogometnih stadiona i igrališta i zadovoljavanju javnih potreba u sportu. Međutim, ne provode sustavnu analizu i vrednovanje učinaka obavljenih aktivnosti u vezi s upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta, utjecajem upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta na lokalnu zajednicu te utvrđivanjem načina na koje se upravljanje može unaprijediti. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o broju i dobi sportaša korisnika nogometnih stadiona i igrališta i broju održanih sportskih događaja te podaci o broju gledatelja, koji se mogu utvrditi na temelju broja prodanih ulaznica ili procjene. Utjecaj upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o dobi i spolu te zadovoljstvu ili nezadovoljstvu posjetitelja nogometnih utakmica u pogledu sigurnosti i udobnosti, o tome kolika je zastupljenost obiteljskih posjeta nogometnim utakmicama, o stavovima posjetitelja nogometnih utakmica i drugih građana o prometnim gužvama, vandalizmu, buci, kriminalu i drugim oblicima ometanja uobičajenog načina života građana do kojih može doći zbog održavanja nogometnih utakmica, a podaci i saznanja se mogu prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, policijskih izvještaja, javnog pogovora i drugih izvora.

Državni ured za reviziju predlaže analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja i korištenja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja i korištenja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje i korištenje nogometnih stadiona i igrališta može unaprijediti. Predlaže se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti i načela učinkovitog upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima i drugom imovinom u vlasništvu lokalnih jedinica.

Nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01- vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak i 123/17), jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje nogometnim stadionima i igralištima potiče razvoj nogometa te doprinosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u sportu, odnosno nogometu. Zadaća koju lokalne jedinice imaju, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje nogometnim stadionima i igralištima. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovom financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika pojedinih lokalnih jedinica.

Prema podacima lokalnih jedinica, poslovi nadzora nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima i drugom imovinom obavljaju se unutar nadležnih upravnih odjela, na temelju unutarnjih akata kojima su uređeni ustrojstvo i sistematizacija radnih mjesta.

Lokalne jedinice nisu posebno utvrdile ovlasti i odgovornosti za upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima, način nadzora nad upravljanjem i korištenjem i način izvještavanja o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju lošeg obavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva. Nadzor nad upravljanjem i korištenjem nogometnih stadiona i igrališta lokalne jedinice nisu provodile osim uvida u primljena godišnja izvješća o radu i financijskom poslovanju nogometnih klubova koji koriste nogometne stadione i igrališta.

Grad Bjelovar, kao obveznik uspostave unutarnje revizije u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16), unutarnjim revizijama obavljenim tijekom 2017. i 2018. nije obuhvatio aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

Državni ured za reviziju predlaže utvrditi ovlasti i odgovornosti pojedinih nositelja funkcija upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, nadzor nad upravljanjem i korištenjem stadiona i igrališta, izvještavanje o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju lošeg obavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva, čime će se povećati odgovornost nositelja funkcija upravljanja za sustavno i učinkovito upravljanje javnim resursima i s time povezano zadovoljavanje javnih potreba.

Predlaže se Gradu Bjelovaru unutarnjim revizijama obuhvatiti aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te postupati po preporukama unutarnjeg revizora.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I RASPOLAGANJA NOGOMETNIM STADIONIMA I IGRALIŠTIMA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PODRUČJU BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka lokalnih jedinica o nogometnim stadionima i igralištima, normativno uređenje upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, upravlja li se i raspolože nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu lokalne jedinice u skladu s propisima te ocijeniti učinke upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima i efikasnost sustava nadzora nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima.

Nogometne stadione ili igrališta na svom području imaju sve (23) lokalne jedinice na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Revizijom je utvrđeno da nogometne stadione i igrališta u vlasništvu lokalnih jedinica, Republike Hrvatske ili društvenom vlasništvu na svom području imaju gradovi Bjelovar, Čazma Daruvar, Garešnica i Grubišno Polje, te općine Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Severin, Sirač, Šandrovac, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac, dok su na području općina Berek, Kapela i Štefanje u vlasništvu drugih pravnih ili fizičkih osoba i za njih nije dana ocjena.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** (gradovi Bjelovar, Daruvar, Grubišno Polje, te općine Dežanovac, Đulovac, Hercegovac, Ivanska, Končanica, Rovišće, Sirač, Šandrovac, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac), **odnosno djelomično učinkovito** (gradovi Čazma i Garešnica te općine Nova Rača, Severin i Velika Pisanica) te daje sljedeće naloge i preporuke:

- u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske poduzeti aktivnosti radi upisa vlasništva nad nogometnim igralištima, prema odredbama u skladu s odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom (gradovi Bjelovar, Čazma i Garešnica te općine Dežanovac, Hercegovac, Ivanska, Končanica, Nova Rača, Rovišće, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac)
- voditi analitičko knjigovodstvo nogometnih stadiona i igrališta po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (gradovi Bjelovar, Čazma i Garešnica te općine Đulovac, Hercegovac, Nova Rača, Severin i Velika Pisanica)
- popisati nogometne stadione i igrališta na kraju svake poslovne godine, navesti njihove pojedinačne vrijednosti i uskladiti stanje u glavnoj knjizi sa stanjem utvrđenim popisom, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (gradovi Bjelovar, Čazma i Garešnica te općine Đulovac, Hercegovac, Nova Rača, Severin i Velika Pisanica)
- ustrojiti registar imovine (gradovi Čazma i Grubišno Polje te općine Dežanovac, Končanica, Rovišće, Severin, Velika Pisanica, Velika Trnovitica, Veliki Grđevac, Veliko Trojstvo i Zrinski Topolovac)

- nogometne stadione i igrališta u vlasništvu ili suvlasništvu lokalnih jedinica upisati u registre imovine te u registrima navesti sve podatke propisane Uredbom o registru državne imovine, programski ih povezati s drugim evidencijama (glavna knjiga, analitičke evidencije i druge pomoćne evidencije) te usklađivati podatke o nogometnim stadionima i igralištima iz registra imovine s podacima iz poslovnih knjiga (sve lokalne jedinice)
- kod davanja nogometnih stadiona i igrališta na upravljanje i korištenje nogometnim klubovima, utvrditi međusobna prava i obveze lokalne jedinice i nogometnog kluba u pogledu poduzimanja aktivnosti s ciljem očuvanja i unaprjeđenja funkcionalnosti i estetske vrijednosti nogometnih stadiona i igrališta (Grad Garešnica i Općina Velika Pisanica)
- analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja nogometnih stadiona i igrališta radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja i korištenja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja i korištenja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje i korištenje nogometnih stadiona i igrališta može unaprijediti; Uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti i načela učinkovitog upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima i drugom imovinom u vlasništvu lokalnih jedinica (sve lokalne jedinice)
- utvrditi ovlasti i odgovornosti pojedinih nositelja funkcija upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima, nadzor nad upravljanjem i korištenjem stadiona i igrališta, izvještavanje o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i korištenja te poduzimanje mjera u slučaju lošeg obavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva, čime će se povećati odgovornost nositelja funkcija upravljanja za sustavno i učinkovito upravljanje javnim resursima i s time povezano zadovoljavanje javnih potreba (sve lokalne jedinice)
- unutarnjim revizijama obuhvatiti aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i igralištima te postupati po preporukama unutarnjeg revizora (Grad Bjelovar).

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka evidencije podataka o nogometnim stadionima i igralištima vodile u skladu s propisima, normativno uredilo upravljanje i raspolaganje nogometnih stadiona i igrališta, upravljalo i raspolagalo nogometnim stadionima i igralištima pažnjom dobrog gospodara te ostvarili ciljevi sustava unutarnjih kontrola, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

OČITOVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Jedinice lokalne samouprave su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije te prihvatile naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju. U očitovanjima navode da će postupati prema danim nalogima i preporukama.